

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра публічного управління та землеустрою

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«ТЕОРІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ»

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ТЕХНІЧНОЇ ДОПОМОГА
(включаючи електронну пошту, робочий час / місцезнаходження тощо).

Викладач (-і)	Мордвінов Олександр Григорович
Контактний тел.	+38(066)287-69-20
Е-mail:	mordvinov1202@ukr.net
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=3335
Консультації	<i>Очні консультації:</i> за графіком консультацій, а. 319, головний корпус КПУ. <i>Консультації on-line:</i> шляхом повідомлення на сторінці навчальної дисципліни сайту підтримки навчальних програм КПУ http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/message/index.php

АНОТАЦІЯ

Питання організації ефективної системи державного управління завжди було ключовим і актуальним у процесах розвитку будь-якої країни, в тому числі й України, яка в період демократизації суспільних процесів перебуває на шляху розбудови державності, розвитку політичної системи, оновлення механізмів державного управління в усіх сферах суспільного життя.

Розвиток демократичної державності та громадянського суспільства має такі ознаки: політична система визначає цілі та інтереси громадян; органи державної влади надають їм юридичної сили та впроваджують у життя; влада обмежується правом, право забезпечується владою; чітко регламентуються функції та компетентність органів державної влади; влада відкрита для людей, її рішення зрозумілі і підтримуються народом.

Щонайпершою умовою ефективності державного управління є сильна та дієздатна влада. Із дієздатною владою громадяни України пов'язують сподівання на захист державності і безпеку кордонів, економічний розвиток і соціальну справедливість, захист

прав і свобод, оновлення високої культури та духовності.

Для забезпечення цих сподівань Україні потрібна сучасна система державного управління та високий професіоналізм державної служби, які потребують суттєвих змін.

Наразі питання реформування державного управління, впровадження конституційної, адміністративної реформ і реформи місцевого самоврядування стали найактуальнішими і широко обговорюються не тільки в інститутах державної влади, а й громадянами України. Реформування системи стримувань і противаг між ланками влади повинно задовольнити інтереси держави і суспільства, консолідувати зусилля інститутів державної влади для досягнення спільних інтересів і спільної мети.

За таких умов засвоєння засад державного управління набуває актуального значення і є важливою складовою освіти населення України. Вивчення дисципліни «Теорія державного управління» дасть змогу підвищити громадянську свідомість і політичну активність українського суспільства.

Дисципліна «Теорія державного управління» вивчає механізм державного управління, який базується на єдиних, конституційно та законодавчо закріплених принципах, що здійснюються з метою цілеспрямованого, організаційного впливу на державні органи, підприємства, установи, суспільство в цілому, для забезпечення реалізації цілей і завдань, а також виконання функцій державного управління.

Програмний матеріал ґрунтується на знаннях щодо політики держави, основних функцій держави, а також нормативно-правової бази, що сформувалися шляхом вивчення політології, права, економіки та менеджменту.

Дисципліна «Теорія державного управління» є дисципліною професійної підготовки докторів філософії у галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування за спеціальністю 28 Публічне управління та адміністрування.

Задекларованими формальними видами навчальних занять для майбутніх докторів філософії є лекції, практичні заняття та консультації з використанням елементів інноваційних освітніх технологій (інтерактивних, бінарних, проблемних тощо).

Практичні заняття передбачають активізацію пізнавальної діяльності здобувачів сучасними методами викладання, зокрема набуття гнучкого мислення, відкритості до застосування фахових знань та компетентностей в широкому діапазоні можливих місць роботи.

Самостійна робота слухачів полягає в автономному засвоєнні навчального матеріалу у зручний час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без обов'язкової участі викладача, а також у підготовці до практичних занять. Консультації призначені для роз'яснення аспірантам теоретичних або практичних питань і відбуваються за згодою з викладачем в асинхронній або синхронній формі.

Засвоєння навчального матеріалу перевіряється за допомогою поточного контролю, який здійснюється на семінарських заняттях у формі усних відповідей та самостійних робіт, перевірці виконання індивідуальних завдань. Для визначення результатів модульного та підсумкового контролю використовується система накопичення балів, яка стимулює систематичну роботу студента протягом семестру.

Підсумковий (семестровий) контроль після завершення семестру здійснюється за результатами екзамена.

ФОРМАТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальна кількість годин – 90 год., у т. ч. 32 години аудиторних занять і 58 годин самостійної роботи студента. Кількість кредитів ECTS – 3.

Всього кредитів	Всього годин	Аудиторних годин	У тому числі			Сам. робота
			Лекц.	Лабор.	Семін. (практ.)	
3	90	32	16	-	16	58

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: оволодіти знаннями та вміннями реалізувати завдання та функції держави на основі базових принципів державного управління та управлінських технологій.

Основні завдання дисципліни:

засвоїти та відтворювати на професійному рівні системні знання з державного управління;

розрізняти типи організаційних структур управління та вміти використовувати знання про організаційну структуру державного управління України при реалізації державно-владних відносин у системі вертикальних та горизонтальних управлінських зв'язків;

оволодіти методами державного управління та технологією управлінської діяльності;

давати оцінку комплексу проблем державного управління;

готувати і ухвалювати управлінські рішення;

відслідковувати і оцінювати тенденції державного управління;

аналізувати і впорядковувати взаємозв'язки між органами державної влади, органами державної влади та органами місцевого самоврядування;

формувати «дерево цілей» державного управління;

пропонувати підходи до удосконалення організаційних структур управління;

володіти способами забезпечення організованості управлінських процесів;

оцінювати ефективність функціонування системи державного управління.

У результаті вивчення дисципліни аспіранти повинні:

знати:

сутність багатофункціонального характеру державного управління та рамкові умови його здійснення;

типи структур управління, зміст управлінської діяльності, цілі та функції державного управління;

технологію прийняття управлінських рішень, методи управлінського контролю, критерії оцінки ефективності державного управління;

конституційні засади побудови структур державного управління в Україні;

склад, статус та функції центральних органів виконавчої влади, їх територіальних підрозділів, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування;

сутність реформування організаційних структур державного управління згідно концепції децентралізації в Україні;

типи структур органу державної влади, вимоги до його побудови;

онтологічні, гносеологічні елементи державного управління;

зміст і завдання менеджменту в державному управлінні;

сутність комунікаційного процесу, види комунікацій;

психологічні аспекти в державному управлінні;

сутність зв'язків з громадськістю в управлінській діяльності органу державної влади;

вміти:

розрізняти типи структур управління, розмежовувати стадії управлінської діяльності, визначати цілі та класифікувати функції державного управління за встановленою системою критеріїв;

застосовувати методи управлінського контролю;

оцінювати ефективність державного управління;

використовувати процедури та види управлінських технологій, готувати управлінські рішення;

проводити аналіз відхилень від норм у процесі контролю;

визначати типи зв'язків між ланками структури системи організації виконавчої влади і державного управління в Україні;

використовувати знання про статус та функції органів державної влади та органів місцевого самоврядування при реалізації державно-службових відносин в системі горизонтальних та вертикальних управлінських зв'язків;

використовувати знання про сутність реформування організаційних структур управління при здійсненні службових обов'язків в сфері удосконалення форм і методів їх взаємодії;

використовувати методи менеджменту, основні прийоми стратегічного та ситуаційного управління;

використовувати різні види комунікацій, моделювати комунікаційний процес для відповідного органу державної влади або органу місцевого самоврядування.

ЗАПЛАНОВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії з галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування вивчення дисципліни «Теорія державного управління» сприяє формуванню компетентностей та програмних результатів навчання.

Загальні компетентності

ЗК02. Здатність переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі соціальні, наукові, культурні та інші проблеми із дотриманням принципів професійної етики, академічної доброчесності та з урахуванням зарубіжного досвіду публічного управління.

ЗК03. Здатність ініціювати дослідницько-інноваційні проекти та автономно працювати під час їх реалізації.

ЗК05. Здатність налагоджувати взаємодію та професійне співробітництво.

Спеціальні (фахові) компетенції

СК01. Здатність до оволодіння та розвитку методології наукової, педагогічної та управлінської діяльності.

СК03. Здатність визначати, науково обґрунтовувати та критично оцінювати стратегічні напрями розвитку на загальнодержавному, регіональному та муніципальному рівнях.

СК04. Здатність налагоджувати взаємодію з загальнодержавними, регіональними, муніципальними органами влади та співробітництво з публічними службовцями.

СК06. Здатність застосовувати новітні форми комунікації громадськості і влади, впроваджувати підходи нового публічного управління і концепції належного врядування в діяльності публічних адміністрацій.

СК08. Здатність застосовувати, розробляти й удосконалювати сучасні технології, в тому числі адміністративно-управлінські, інформаційно-комунікаційні технології, в управлінській, адміністративній, науковій та освітній (педагогічній) діяльності.

СК10. Здатність розробляти нові підходи та адаптувати кращі практики, застосовувати й удосконалювати управлінські технології в сфері публічного управління та адміністрування в умовах нових викликів та ризиків.

Програмні результати навчання

РН 2. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень органів державного управління та місцевого самоврядування.

РН 4. Опанувати концептуальні та методологічні підходи з публічного управління та адміністрування з урахуванням міжпредметних зв'язків, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку.

РН 7. Глибоко розуміти загальні принципи й методологію публічного управління та адміністрування, застосовувати їх у власних дослідженнях у публічній сфері та у викладацькій практиці.

РН 8. Формулювати нові ідеї, використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень, моделювання, прогнозування, програмування та проєктування.

РН 9. Уміти визначати, оцінювати й обґрунтовувати стратегічні напрями розвитку на вищому, центральному, регіональному, муніципальному рівні і на рівні публічної організації.

РН 10. Уміти адаптувати й застосовувати сучасні моделі/підходи до управління та адміністрування, а також міжнародний досвід на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

ПЛАН КУРСУ

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Практ (сем.)	Завдання для самостійної роботи
Змістовий модуль 1. Основи теорії державного управління			
Тема 1.1. Державне управління – системне суспільне явище. Державна влада та державне управління.	1	1	Підготовка до семінарських занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Тема 1.2. Цілі, організаційно-функціональна структура державного управління	1	1	Підготовка до семінарських занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Тема 1.3. Сутність і зміст управлінської діяльності. Підготовка та прийняття рішень в державному управлінні	1	1	Підготовка до семінарських занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Тема 1.4. Законність та відповідальність в державному управлінні	1	1	Підготовка до семінарських занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Тема 1.5. Контроль в державному управлінні. Ефективність державного управління	1	1	Підготовка до семінарських занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Змістовий модуль 2. Система органів державної влади та місцевого самоврядування України			
Тема 2.1. Конституційні засади побудови структур державної влади в Україні	1	1	Підготовка до семінарських занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Практ (сем.)	Завдання для самостійної роботи
Тема 2.2. Система органів виконавчої влади: загальна характеристика, управлінські зв'язки	1	1	Підготовка до семінарських занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Тема 2.3. Центральні органи виконавчої влади: права, компетенція, функції	1	1	Підготовка до семінарських занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури. Виконання індивідуального завдання.
Тема 2.4. Місцеві державні адміністрації в системі державного управління	1	1	Підготовка до семінарських занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Тема 2.5. Місцеве самоврядування та його особлива роль в державному управлінні	1	1	Підготовка до семінарських занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Тема 2.6. Реформування організаційної структури державного управління в Україні	1	1	Підготовка до семінарських занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Змістовий модуль 3. Основи внутрішньої організації органу державної влади			
Тема 3.1. Організаційна структура органу державної влади. Внутрішня організація органу державної влади	1	1	Підготовка до семінарських занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Тема 3.2. Менеджмент органу державної влади	1	1	Підготовка до семінарських занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Тема 3.3. Стратегічне та ситуаційне управління	1	1	Підготовка до семінарських занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Тема 3.4. Функціональний аналіз та контролінг у діяльності органу державної влади	1	1	Підготовка до семінарських занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Тема 3.5. Інформаційне та комунікаційне забезпечення внутрішньої організації державного управління	1	1	Підготовка до семінарських занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Всього:	16	16	

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Теорія державного управління» використовуються наступні види контролю:

1. Поточний контроль – здійснюється протягом семестру шляхом опитування на семінарських заняттях, перевірки виконання практичних робіт, індивідуальних домашніх завдань. За змістом він включає перевірку ступеню засвоєння аспірантом навчального матеріалу, який охоплюється темою лекційного та семінарського заняття, уміння самостійно опрацьовувати навчально-методичну літературу, здатність осмислювати зміст теми, уміння публічно та письмово представити певний матеріал, а також виконання завдань самостійної роботи.

2. Підсумковий контроль – здійснюється у формі екзамену відповідно до графіка освітнього процесу.

Для оцінювання аспірантів використовується система накопичування балів. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS.

Бали нараховуються за виконання завдань аудиторної роботи, домашніх завдань до

практичних занять, аудиторних самостійних робіт, індивідуальних домашніх завдань.

Результати поточного контролю здобувачів вищої освіти є складовими елементами підсумкової оцінки з дисципліни.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль знань				Екзамен	Сума
Контрольний модуль 1	Контрольний модуль 2	Контрольний модуль 3	Індивідуальне завдання	20	100
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3			
20	20	20			

Шкала оцінювання: 100-бальна, національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		Якісні критерії оцінювання	Екзамен/Залік
90-100	A	Здобувач виявляє творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання та продукувати нові ідеї. Без допомоги науково-педагогічних працівників знаходить і аналізує необхідну інформацію, вміє її використовувати для вирішення практичних завдань, в тому числі й у нестандартних ситуаціях, переконливо та авторитетно аргументує думки, демонструє необхідні ціннісні установки, способи мислення та здібності	Відмінно/ зараховано
82-89	B	Здобувач вільно володіє теоретичним матеріалом, демонструє здатність виконувати складні завдання в межах предметної галузі дисципліни з несуттєвими помилками, рефлексивно виправляючи їх. Виявляє помірну ініціативність та інноваційність, достатній ступінь самостійності під час обговорення та критичного аналізу навчального контенту, має сформовані ціннісні установки на його використання в подальшому у професійній діяльності та науковому дослідженні.	Добре/ зараховано
75-81	C	Здобувач добре володіє теоретичним матеріалом, демонструє здатність зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію за допомогою науково-педагогічних працівників, загалом самостійно застосовує теоретичний контент на практиці, контролює власну діяльність, виправляє помилки, з-поміж яких є суттєві. Здобувач добирає аргументи для підтвердження власних гіпотетичних думок, але робить це не завжди переконливо та авторитетно, що свідчить про відсутність особистої впевненості в їх істинності або проблемах в ціннісно-мотиваційній сфері	
67-74	D	Здобувач здатен відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний контент, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих.	Задовільно/ зараховано

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		Якісні критерії оцінювання	Екзамен/Залік
		Здобувач рідко демонструє наявність власного бачення з питань, що відносяться до предметної області дисципліни, не виявляє авторитетності й інноваційності під час обговорення, має невисокий ступінь самостійності в прогнозах на способи вирішення типових завдань професійної діяльності. Взагалі здобувач характеризується неостаточним усвідомленням сенсу навчального матеріалу для себе як педагога, а також для його майбутніх потенційних клієнтів, врахування потреб яких забезпечується даною дисципліною.	
60-66	E	Здобувач володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, але значну частину його відтворює репродуктивно, без застосування переважаної кількості власних ідей та експертних думок. Демонструє відсутність стійкої авторитетної інноваційної позиції, а висунуті аргументи не завжди є самостійними. Здобувач не завжди здатен вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери дисципліни з колегами або науковою спільнотою, має нечіткі ціннісні орієнтації, низький інтерес до використання отриманих знань під час подальшої професійно-педагогічної та наукової діяльності.	
35-59	FX	Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу, демонструє низку авторитетності, відсутність інтересу до дисципліни та можливості використання її предметного змісту в своїй професійно-педагогічній та науково-педагогічній діяльності.	Незадовільно/ не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Здобувач володіє матеріалом дисципліни лише на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, демонструє відсутність зацікавленості у її вивченні або не усвідомлює її соціального та професійного значення	Незадовільно/ не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Бакуменко В.Д. Методологія державного управління: проблеми становлення та подальшого розвитку/ В.Д. Бакуменко, П.І. Надолішній. К.: Міленіум, 2003. 256 с.
2. Гурне Б. Державне управління/ Б. Гурне. К.: Основи, 1993. 124с.
3. Дерещ В. Органи виконавчої влади України та управлінські відносини/ В. Дерещ. К.: Юридична думка, 2007. 180 с.
4. Державне управління : навч. пос./ А.Ф. Мельник, О.Ю. Оболенський, А.Ю. Васіна, Л.Ю. Гордієнко; за ред. А.Ф. Мельник. К.: Знання-прес, 2004. 343 с.
5. Державне управління: підручник/ А.Ф. Мельник, О.Ю. Оболенський, А.Ю. Васіна; за ред. А.Ф. Мельник. К.: Знання, 2009. 582 с.
6. Державне управління в Україні: організаційно-правові засади: навч. пос./ Н.Р. Нижник, С.Д. Дубенко, В.І. Мельниченко та ін.; за заг. ред. Н.Р. Нижник. К.: Вид-во УАДУ,

2002. 290 с.

7. Державне управління і менеджмент: навч. пос. у таблицях і схемах/ Г.С. Одінцева, Г.І. Мостовий, О.Ю. Амосов та ін.; за заг. ред. Г.С. Одінцової. Х.: ХарПІ УАДУ, 2002. 492 с.

8. Державне управління та державна служба: словник-довідник/ уклад. О.Ю. Оболенський. К.: КНЕУ, 2005. 480 с.

9. Державне управління та місцеве самоврядування в Україні: словник термінів нормативно-правових актів/ автор-упорядник Є.І. Бородин. Д.: Герда, 2004. 650 с.

10. Державне управління: європейські стандарти, досвід та адміністративне право/ В.Б. Авер'янов, В.А. Дерещ, А.М. Школик та ін.; за заг. ред. В.Б. Авер'янова. К.: Юстініан, 2007. 228 с.

11. Державне управління: теорія і практика/ за ред. В.Б. Авер'янова. К.: Юрінком Інтер, 1998. 432 с.

12. Іжа М.М. Організаційно-правові засади державного управління: навч. пос./ М.М. Іжа, Т.І. Пахомова, Я.О. Різнікова. О.: ОРІДУ НАДУ, 2008. 308 с.

13. Малиновський В.Я. Державне управління: навч. пос./ В.Я. Малиновський. К.: Атіка, 2009. 608 с.

14. Мельник А.Ф. Менеджмент державних установ і організацій: навч. пос./ А.Ф. Мельник, А.Ю. Васіна, Н.М. Кривокульська; за ред. А.Ф. Мельник. К.: Професіонал, 2006. 464 с.

15. Нижник Н.Р. Системний підхід в організації державного управління: навч. пос./ Н.Р. Нижник, О.А. Машков; за заг. ред. Н.Р. Нижник. К.: Вид-во УАДУ, 1998. 204 с.

16. Органи державної влади в Україні: структура, функції та перспективи розвитку: навч. пос./ Н.Р. Нижник, С.Д. Дубенко, Н.Г. Плахотнюк та ін.; за заг. ред. Н.Р. Нижник. К.: Нічлава, 2003. 288 с.

Допоміжна література

1. Бакуменко В. Формування державно-управлінських рішень: проблеми теорії, методології, практики. К.: Вид-во УАДУ, 2000. 328 с.

2. Бойделл Т. Как улучшить управление организацией: Пособ. для руководителей. М., 1995. 178 с.

3. Воронкова В.Г. Кадровий менеджмент: Навч. посібник. К.: ВД "Професіонал", 2004. 192 с.

4. Зінкевічус В.О., Фурман С.К., Хаджирадева С.К. Управління персоналом: особливості застосування принципів менеджменту на державній службі. Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2004. 124 с.

5. Етика та психологія ділового спілкування державного службовця. Навчально-методичний збірник. Чернігів: ЦПК ДС, 2011. 47 с.

6. Конфліктологія: словник: поняття, категорії, терміни: [для вищ. військ. навч. закл.] / [Бучин М. А. та ін.]; Львів. ін-т сухопут. військ ім. гетьмана П. Сагайдачного. Львів: ЛІСВ, 2007. 204 с.

7. Конфліктологія та теорія переговорів: [підруч. для студ. вищ. навч. закл.]/ Є. Б. Тихомирова, С. Р. Постоловський. 2-е вид., випр. Суми: Унів. кн., 2008. 239 с.

8. Лазор О, Державна служба в Україні: Навч. посібник. К.: Дакор, КНТ. 2005. Т. 10. Особиста тектологія (самоменеджмент) державного службовця. С. 162-181.

9. Лесечко М., Рудніцька Р., Чемерис А. Особливості прийняття управлінських рішень в органах державного управління та місцевого самоврядування. Львів: УАДУ при Президентові України, Львівський філіал, 2011. 26 с.

10. Менеджмент в державній установі. Організація роботи в державних установах// Матеріали до семінару. К.: Дидакт. центр УАДУ, 1996. 251 с.

11. Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента. М., 1995. 329 с.

12. Олуйко В. М. Кадри в регіоні України: становлення та розвиток: Монографія/ Хмельниц. ін-т регіон. упр. та права; За ред. Н. Р. Нижник та Г. І. Лелікова. К.: Наук. світ,

2001. 237 с.

13. Організація роботи органів місцевого самоврядування: історія, теорія, практика. Навчально-методичний збірник. Чернігів: ЦППК, 2003. 205 с.

14. Практичний менеджмент для працівників органів місцевого самоврядування. К., 2007. 148 с.

15. Сергієва Л.В., Каїнова О.В. Організація діяльності державного службовця. Х.: Вид-во ХарРІ НАДУ "Магістр", 2003. 192 с.

16. Управління в державних організаціях. Контроль в управлінні на сучасному етапі. Глава 9. К.: Дидакт. центр УАДУ, 1998. 328 с.

17. Управління в державних організаціях. Самоменеджмент. Глава 8. К.: Дидакт. центр УАДУ, 1998. 293 с.

18. Управління в державних організаціях. Функції державного управління. Глава 6. К.: Дидакт. центр УАДУ, 1998. 275 с.

19. Хаджирадева С.К., Яроміч С.А. Комунікації, ділове спілкування та управління конфліктами в колективі. Х.: Вид-во ХарРІ НАДУ "Магістр", 2004. 100 с.

20. Шаров Ю.П., Маматова Т.В., Чикаренко І.А. Результативність та якість діяльності державного службовця. Х.: Вид-во ХарРІ НАДУ "Магістр", 2013. 212 с.

21. Василевська Т.Е. Особистісні виміри етики державного службовця: монографія/ Т.Є.Василевська. К.: НАДУ, 2008. 334 с.

22. Організація діяльності державного службовця: навчальний посібник /О.В. Захарова, О.О. Шумаєва, В.І. Мозговий, Л.Г. Вергазова, О.П. Соловцова, Л.М. Василюшина. Донецьк, 2013. 342с.

23. Організація діяльності державного службовця: Навч.-метод. посібник. / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, органів місц. самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; Упор.: Н.М.Пригара. Чернігів: ЦППК, 2009. 38 с.

24. Організація діяльності державного службовця: метод. рек. для підготовки фахівців за ступенем вищої освіти "Магістр" за спеціальністю "Публічне управління та адміністрування"/ уклад.: С. О. Кравченко, В. В. Пристайко. К.: УкрСІЧ, 2018. 24 с.

25. Організація діяльності державного службовця: Навчальний посібник./ Наумік К. Г., Григоренко А. М., Ушкальов В. В. Харків: Вид. ХНЕУ, 2011. 320 с.

26. Практичний посібник для учасників конкурсу «Кращий державний службовець» /Чернігів.центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ.влади. місцевого самоврядування, держ. п, установ та орг.: Уклад.: І А.Галейко. Чернігів: ЦППК, 2011. 65 с.

27. Методологія публічного управління: навч. посіб./ уклад. І. В. Шпекторенко. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2018. 120 с.

28. Публічне управління та адміністрування: навч. посібник/ Скидан О. В., Якобчук В. П., Даций Н. В., Ходаківський Є. І. [та ін.]; за заг. ред. О. В. Скидана. Житомир: ЖНАЕУ, 2017. 705 с.

29. Публічне адміністрування: електронний навчальний посібник/ В.М. Нагаєв. Х.: ХНАУ, 2018. 278 с.

30. П. Юхименко, А. Даниленко, Т. Сокольська. Публічне адміністрування: підручник. Київ: 2019. 288с.

31. Біла-Тіунова Л. Р. Державна служба України. Загальна частина: навч. посіб. 2020. 511 с.

32. Малиновський В. Я. Публічна служба в Україні: підручник. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2018. 312 с.

33. Організація діяльності державного службовця/ М. Канавець, Ю. Лихач, А. Кукул, В. Дівак, І. Рошин, О. Бутенко. К.: Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2018. 320 с.

34. Публічне управління в умовах інституційних змін: колективна монографія/ за

наук. редакції д. держ. упр. Р. В. Войтович та П.В. Ворони. К. 2018. 475 с.

35. Управління персоналом в умовах децентралізації/ За заг. ред. В. М. Олуйка. К., 2018. 504 с.

36. Denhardt J., Denhardt R. The New Public Service: Serving, not Steering. NY : M.E. Sharpe, 2015. 272 p.

37. Fox C., Miller H. Postmodern Public Administration. Thousand Oaks, CA: Sage. 2015. 192 p.

38. Harmon M. Public Administration's Final Exam. Tuscaloosa, AL: University of Alabama Press. 2006. 191 p.

39. Innovation in public sector services: entrepreneurship, creativity and management / P. Windrum, P. Koch (Ed.). Cheltenham : Edward Elgar Pub, 2008. 251 p.

40. Independent external evaluation of UNESCO/ UNESCO. Executive Board, 2011, 186th [30374] : 186 EX/17 PART I-III + Part III CORR. (Eng only). URL : <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000192106>.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Законодавство України. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/a>

2. Президент України. Офіційне інтернет-представництво. <http://www.president.gov.ua>

3. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України <http://www.kmu.gov.ua/ua>

4. Національне агентство України з питань державної служби. <http://nads.gov.ua/>

5. Інститут законодавства Верховної Ради України. <http://instzak.rada.gov.ua>

6. Національна академія державного управління при Президентові України. <http://www.academy.gov.ua>

7. Національний інститут стратегічних досліджень. <http://www.niss.gov.ua>

8. Центр політико-правових реформ. <http://www.pravo.org.ua/>

9. Велика наукова бібліотека. <http://sci-lib.com/>

10. Міжнародна цифрова електронна бібліотека (IDEAL). <http://www.sciencedirect.com/science/journals/>

11. Національні бібліотеки світу. <http://www.publiclibraries.com/world.htm>

12. Цифрова бібліотека наукової літератури. <http://citeseer.ist.psu.edu/>